

Notitie / Memo

HaskoningDHV Nederland B.V.
Water

Aan: Gemeente Deventer
Van: Dorien Grote Beverborg
Datum: 6 september 2019
Kopie: Arno ter Brugge
Ons kenmerk: BG5572WATNT1905221006
Classificatie: Projectgerelateerd

Onderwerp: Inrichting bufferzone west Bedrijvenpark A1

Aanleiding

Ten behoeve van de realisatie van het bedrijvenpark A1 en de bijbehorende bufferzone, die het bedrijvenpark moet scheiden van de bebouwing van Epse, zijn diversie flora- en faunaonderzoeken uitgevoerd in de periode 2002-2018. Hieruit blijkt dat verschillende beschermde soorten binnen het plangebied voorkomen die een negatief effect ondervinden van de aanleg van het bedrijvenpark.

Hiervoor is in 2011 een Flora- en faunawetontheffing verkregen, met een geldigheidsduur tot 30 april 2016. Eén van de eisen uit die ontheffing is het aanleggen van een bufferzone met een specifieke inrichting en beheer ten behoeve van de das.

Op dit moment loopt een nieuwe een ontheffingsaanvraag conform de Wet natuurbescherming bij de provincie Overijssel. Voor deze ontheffingsaanvraag heeft Tauw een activiteitenplan¹ opgesteld. In dit activiteitenplan zijn maatregelen beschreven die moeten voorkomen dat er sprake is van aantasting van de gunstige staat van instandhouding. Dit zijn aanvullende voorwaarden om een ontheffing te kunnen verlenen en uiteindelijk ook om het bestemmingsplan te kunnen vaststellen.

Bij de hieronder voorgestelde inrichtingsmaatregelen binnen bufferzone west wordt hier rekening mee gehouden. Deze notitie kan daarmee beschouwd worden als een nadere uitwerking van het inrichtingsplan bufferzone bedrijvenpark A1 opgesteld door Vista landscape urban design.

Aanwezige beschermde soorten en voorgestelde maatregelen

Uit de onderzoeken blijken de huismus, kerkuil, steenuil, das en steenmarter binnen het plangebied voor te komen (zie tabel 1). Door Tauw zijn verschillende maatregelen voorgesteld om de gunstige staat van instandhouding te waarborgen². Deels zijn deze maatregelen verder uitgewerkt door de gemeente, zoals in onderstaande tabel is weergegeven.

¹ *Tauw, 13 november 2018. Activiteitenplan ingebruikname bedrijvenpark A1, Deventer, projectnummer 1261588*

² *Tauw, 13 november 2018. Activiteitenplan ingebruikname bedrijvenpark A1, Deventer, projectnummer 1261588*

Tabel 1 Voorkomen beschermde soorten binnen westelijk deel bedrijvenpark A1 en voorgestelde maatregelen

Soort	Locatie aantasting verblijfplaats	Voorgestelde maatregel	Maatregel gemeente
Huismus	Deventerweg 56: twee territoria	24 nieuwe nestplaatsen in de nieuw te bouwen gebouwen binnen 200 (tot max 500 m) rondom Deventerweg 56.	Aanbrengen in totaal 18 mussenkasten bij Waterdijk 2, Deventerweg 52 en Deventerweg 54
Kerkuil	Waterdijk 3: roestplaats	Realisatie nieuwe roestplekken.	Aanbrengen kerkuilkast bij Waterdijk 2
Steenuil	Waterdijk 5: één territorium	Plaatsen twee nieuwe steenuilkasten in directe omgeving. Inrichting bufferzone west ten behoeve van foerageergebied.	Aanbrengen steenuilkast bij Waterdijk 5 en Dortherweg 13
Das	Waterdijk 2: één hoofd- en bijburcht	Opnemen van de burchten in het ontwerp van de bufferzone. Inrichting bufferzone als leefgebied voor de das. Plaatsen kleinwildraster tussen bufferzone en het bedrijventerrein.	Onderdeel van inrichtingsplan
Steenmarter	Waterdijk 1: mogelijke verblijfplaats Waterdijk 5: één verblijfplaats	Realisatie van twee alternatieve verblijfplaatsen.	1 alternatieve verblijfplaats in Bufferzone-Oost (is al gerealiseerd) en 1 alternatieve verblijfplaats in Bufferzone-West

Inrichtingsopgave bufferzone

Voor het plaatsen van nieuwe nest- en verblijfplaatsen voor de vogels en steenmarter heeft de gemeente inmiddels initiatief genomen en vallen daarmee buiten het inrichtingsplan voor de bufferzone.

Naast het plaatsen en realiseren van voldoende nieuwe verblijfplaatsen is het nodig om compenserende maatregelen te treffen waardoor het leefgebied van de das in kwaliteit verbetert. Dit is een eis uit de verleende Flora- en faunawetontheffing uit 2011. Door Tauw is in 2011³ uitgewerkt welke compensatietaakstelling hoort bij realisatie van fase 2 van het bedrijvenpark A1 (westelijk deel) op basis van areaal en kwaliteit van dassenleefgebied dat verloren gaat. Voor fase 2 van het bedrijvenpark A1 geldt een compensatieopgave van 11,2 hectare. Door het gedeelte van de bufferzone dat in fase 2 wordt gerealiseerd te optimaliseren kan een 'winst' van de geschiktheid als leefgebied voor dassen worden behaald van (in hectares uitgedrukt) 7,2 hectare. Dat betekent dat een compensatieopgave resteert met een omvang van 4,0 hectare.

Maatregelen ter vergroting van het leefgebied van de das

Door het aanleggen van een dassentunnel onder de N348/Deventerweg kan de das ook van het uiterwaardengebied ten westen van het plangebied gebruikmaken. Door deze maatregel wordt het leefgebied van de das vergroot. Ruim meer dan de benodigde 4,0 ha (bij optimale inrichting van bufferzone west).

³ Tauw, 25 januari 2011. Notitie compensatie van dassenleefgebied bedrijvenpark A1, kenmerk N001-4742584NJE-mfv-V01-NL

Op dit moment zijn er geen bestaande wissels bekend waar de dassentunnel op aan kan sluiten. Op het grondgebied van gemeente Deventer wordt daarom een tunnel aangelegd op de locatie waar de dekking het grootst is en de aanwezige infrastructuur zo beperkt mogelijk. Het is daarom van belang dat er goede geleidende structuren worden aangelegd zodat de das de tunnel kan gebruiken.

De volgende eisen zijn van toepassing voor de dassentunnel^{4,5}:

- Ronde buis met een diameter van 30-40 cm
- Begeleidend kleinwildraster 50 m aan weerszijden van de ingang, hoogte 1m boven maaiveld, 20 cm diep ingegraven en ook ondergronds ook 30 cm horizontaal ingegraven
- Tunnel moet grootste deel van het jaar boven de hoogste grondwaterstand liggen
- Stagnatie van water moet voorkomen worden door een verhang van maximaal 1 op 3.
- Maatregelen om stagnatie van (hemel)water bij de ingangen kan nodig zijn (overkapping, grindkoffers e.d.)
- Tunnelingangen mogen niet worden verstoord door vee, mensen en/of verlichting e.d.

Maatregelen ter verbetering van de kwaliteit van het leefgebied van de das

De kwaliteit van het leefgebied wordt met name bepaald door de voedselbeschikbaarheid.

Regenwormen vormen het grootste deel van het voedsel van de das (stapelvoedsel). Daarnaast eten dassen bosvruchten, valfruit, noten, eikels, granen (vooral maïs en tarwe), paddenstoelen, jonge knaagdieren, egels, slakken en insecten (zoals kevers en wespen- en hommelmot) en de larven van langpootmuggen (emelten) en kevers (engerlingen).

De das leeft in gebieden die bestaan uit een combinatie van diverse biotootypen. Om de functionaliteit van de dassenburcht te behouden zijn de volgende zaken van belang⁶:

- voldoende rust op en rond de burcht
- voldoende gebied waarin het grootste deel van het jaar voedsel gevonden kan worden, zoals vochtige weilanden, hoogstamboomgaarden, oude structuurrijke eikenbossen (primair voedselgebied),
- voldoende gebied waarin tijdens voor de das belangrijke perioden van het jaar voedsel te vinden is, zoals maïsakkers,
- voldoende landschapselementen waar dassen zich langs kunnen verplaatsen tussen de burcht en het foerageergebied en tussen burchten onderling, of waar ze dekking kunnen vinden, zoals hagen en singels en houtwallen, kleine bosjes en overhoekjes
- voldoende migratieroutes tussen de burchten die gebruikt worden en het foerageergebied (wissels).

In het inrichtingsplan zijn de volgende maatregelen opgenomen:

- aanleg en versterken van singels en houtwallen met inheemse soorten waardoor de voedselbeschikbaarheid vergroot wordt en de das voldoende dekking heeft om de hele bufferzone als foerageergebied te kunnen gebruiken.
- waar ruimte is, worden mantel- en zoomvegetaties aan gelegd die meer dekking en voedsel biedt aan de das, dan alleen boomvormers (zie Figuur 1).
- de grondwallen worden eveneens ingeplant
- aanleg fruitbomen nabij de burcht, dassentunnel en ter hoogte van overhoekjes voor voldoende voedsel en dekking.

⁴ MJPO, Bijlage Leidraad Faunavoorzieningen bij infrastructuur, juni 2013

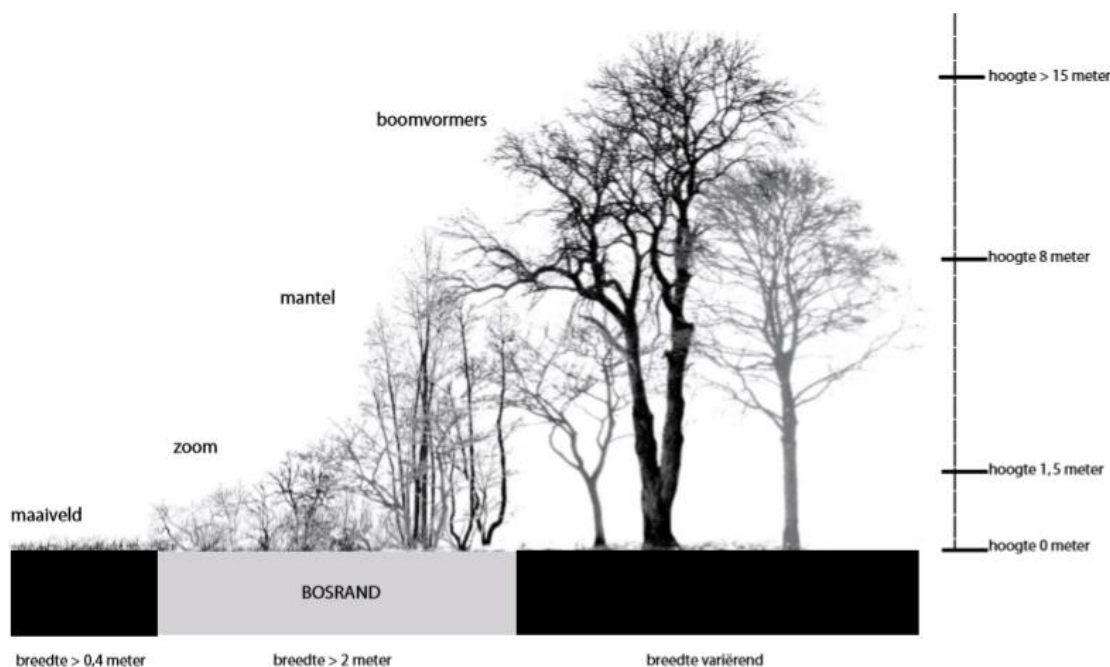
⁵ BIJ12, Kennisdocument das *Meles meles*, versie 1.0, juli 2017

⁶ BIJ12, Kennisdocument das *Meles meles*, versie 1.0, juli 2017

- ten zuiden van het bedrijventerrein wordt een raster aangelegd. Dit raster sluit aan op het raster van de oostelijke bufferzone en leidt de das uiteindelijk naar de dassentunnel. De toegangsweg wordt voorzien van een wildrooster zodat de das via deze weg niet alsnog de N348 of het bedrijventerrein kan betreden.

Bovenstaande maatregelen vergroten de structuur in het plangebied en zorgt daarmee ook voor een betere voedselbeschikbaarheid van de andere beschermde soorten die hier voorkomen zoals de uilen en steenmarter.

Een belangrijk aandachtspunt is dat de zuidoosthoek van de bufferzone niet geheel moet worden ingeplant met bomen vanwege het voorkomen van de steenuil. Er wordt ter hoogte van Waterdijk 5 een steenuilkast geplaatst en een aaneengesloten bos is voor de steenuil ongeschikt als foerageergebied. Daarom is hier gekozen voor een zone met fruitbomen.

Figuur 1 Voorbeeld dwarsdoorsnede mantel- en zoomvegetatie⁷

Aanbevelingen voor het grondgebruik

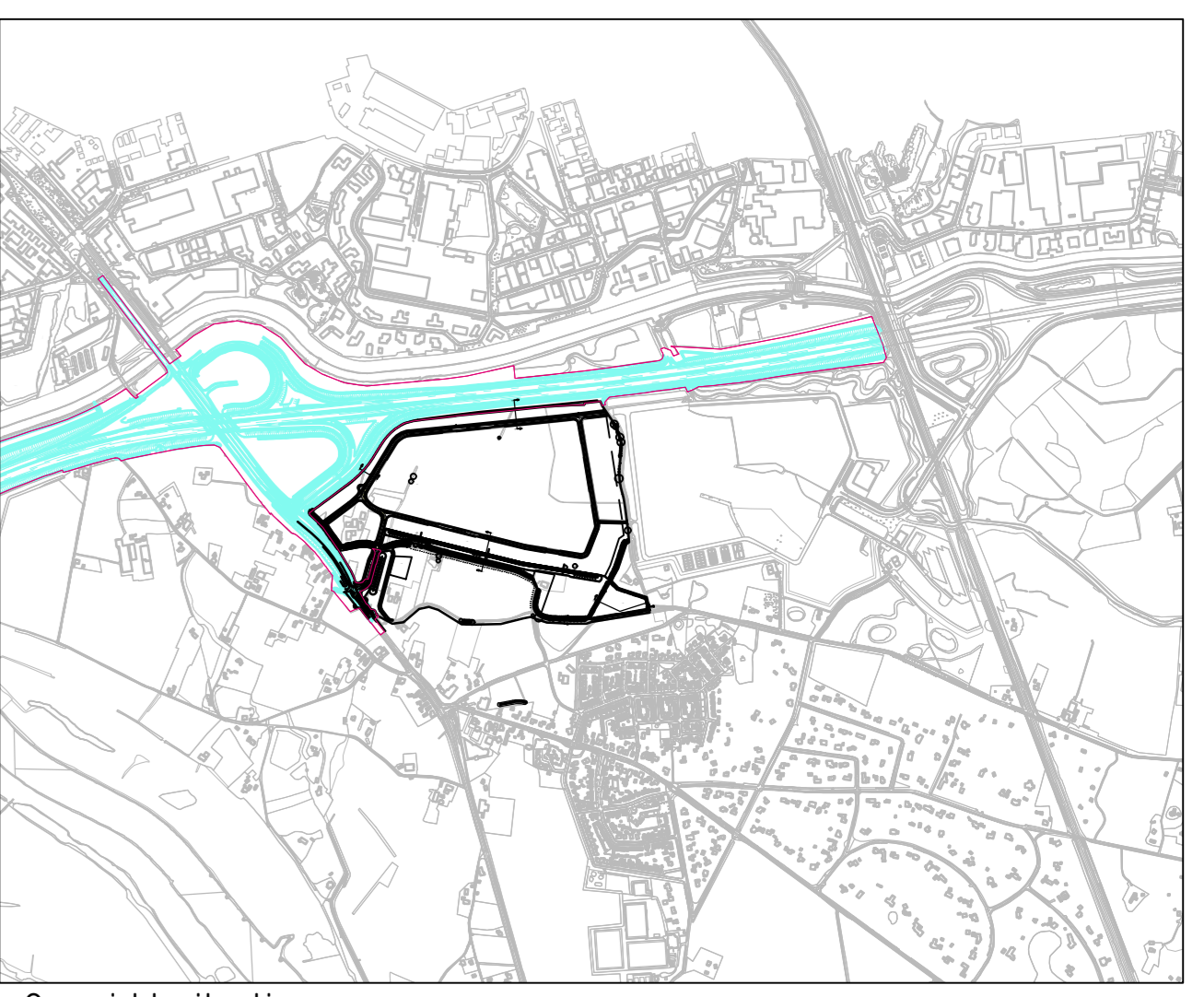
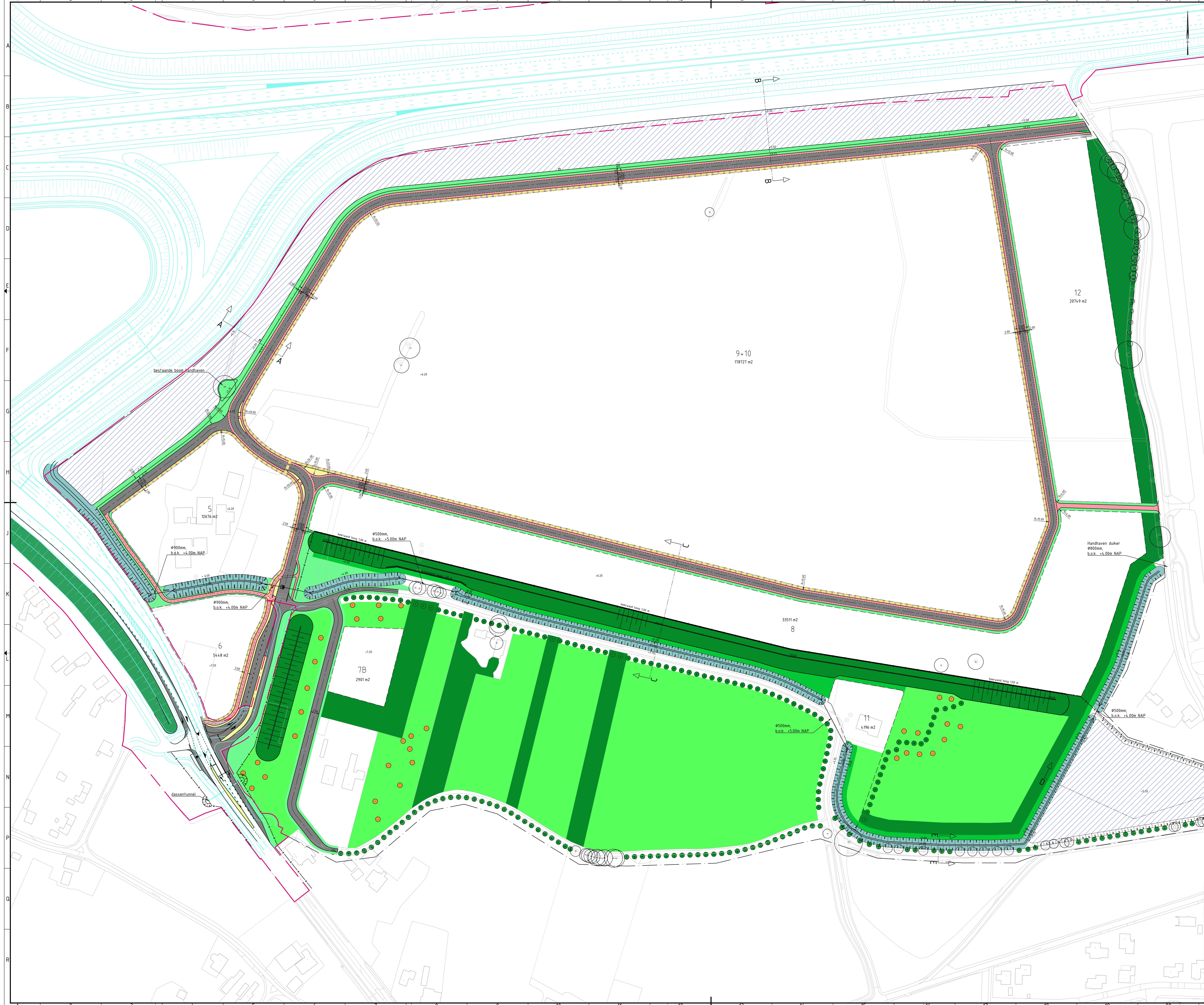
Maatregelen die genomen kunnen worden om de regenwormenstand te verbeteren zijn⁸:

- percelen inzaaien met een gras-klavermengsel en beweiding door koeien
- beperken van het gebruik van pesticiden, stikstofmeststoffen en grondontsmettingsmiddelen
- beperken van de grondwaterstandsverlaging
- opbrengen van ruige stalmest (geen mestinjectie)
- bloten van grasland
- bij voorkeur 50 procent of meer van het totaal aan grasland moet niet hoger dan 5 centimeter zijn, zodat de dassen voldoende regenwormen kunnen vangen.

Gebruiksmogelijkheden van de gronden kunnen zo nodig vastgelegd worden in bestemmingsplanregels.

⁷ Vista landscape urban design, Inrichtingsplan bufferzone bedrijvenpark A1, april 2015

⁸ BIJ12, Kennisdocument das *Meles meles*, versie 1.0, juli 2017

Overzicht situatie

Legenda

- ontwerp A1 (uitvoering derden)
- grens TB besluit A1
- projectgrens
- as lijn
- taludlijn
- taludstercing
- watergang
- kantverharding
- ruimtereservering tracé K&L
- keurwaaier
- kaveltgrens
- uitstroombak
- rijbaan
- fietspad
- voetpad
- middengeleider
- water
- berging
- beris/anderhoudspad
- groen/grandwal
- grasland
- grondwal (uitvoering derden)
- boom nieuw
- fruitboom nieuw
- boom bestaand
- boom bestaand (ingenietend-diam)
- faunaraaster (dax)

Opmerkingen:

- voor profielen zie tekening B65572-TE-DO-8201
- alle materialen in millimeters, tenzij anders aangegeven
- alle maten in meters tenzij anders aangegeven
- alle hoogtes in meters t.o.v. NAP tenzij anders aangegeven

4.0	Overeen uitgegeven	W. de Wit	A. ter Brugge	A. ter Brugge	18-10-2019
3.0	Wisselplaat (niet) overgenomen	M. de Wit	A. ter Brugge	A. ter Brugge	18-10-2019
2.0	Overeen uitgegeven	M. de Wit	A. ter Brugge	A. ter Brugge	26-08-2019
1.0	Overeen uitgegeven	J. de Wit	H. de Wit	G. de Wit	23-07-2019
0.0	Overeen uitgegeven	g. de Wit	g. de Wit	g. de Wit	08-07-2019

opdrachtgever
Gemeente Deventer

project
**Bedrijvenpark A1
Plandeeil west**

omschrijving
**Inrichtingsplan
Situatie**

